ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 25. maijā [1]

Lieta C-223/15

combit Software GmbH
pret
Commit Business Solutions Ltd

(Oberlandesgericht Disseldorf (Diseldorfas Augstākā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Intelektuālais īpašums — Eiropas Savienības preču zīme — Regula (EK) Nr. 207/2009 — 1. panta 2. punkts — Eiropas Savienības preču zīmes vienotais raksturs — 102. panta 1. punkts — Eiropas Savienības preču zīmju tiesas pasludināts pārkāpuma darbību aizliegums — Teritoriālā piemērojamība — Aizlieguma teritoriālās piemērojamības ierobežojums, ņemot vērā sajaukšanas iespējas neesamību dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kuras tiesā ir celta prasība — Pierādīšanas pienākums

Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu dod Tiesai iespēju attīstīt savu judikatūru, kas izriet no sprieduma *DHL Express France* [2], un precizēt nosacījumus, kādos aizliegumam, kas pasludināts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 207/2009 par Eiropas Savienības preču zīmi [3] 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 102. panta 1. punktu, var tikt noteikts teritoriāls ierobežojums.

2. Šo problemātiku ir izvirzījusi Vācijas tiesa, kas kā Eiropas Savienības preču zīmju tiesa izskata Eiropas Savienības vārdiskas preču zīmes "combit" īpašnieces prasību par preču zīmes pārkāpumu, kas celta ar mērķi aizliegt apzīmējuma "Commit" izmantošanu precēm un pakalpojumiem informācijas tehnoloģiju jomā.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Spriedums, 2011. gada 12. aprīlis (C-235/09, EU:C:2011:238).

3 — Padomes 2009. gada 26. februāra regula (OV L 78, 1. lpp.). No 2016. gada 23. marta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 16. decembra Regulas (ES) Nr. 2015/2424 (OV L 341, 21. lpp.) 1. pantu agrākā terminoloģija tiek aizstāta ar terminiem "Savienība", "Eiropas Savienības preču zīme" un "Eiropas Savienības preču zīmju tiesa".

Atbilstošās tiesību normas

3. Regulas Nr. 207/2009 preambulas 3. un 16. apsvērums ir formulēti šādi:

"(3) Lai turpinātu īstenot [..] [Savienības] mērķus, būtu nepieciešams paredzēt [Savienības] noteikumus par preču zīmēm, lai uzņēmumi varētu ar vienotu procedūru iegūt [Eiropas Savienības] preču zīmes, kam ir piešķirta vienāda aizsardzība un kas ir spēkā visā Savienības teritorijā. Šādi noteiktais [Eiropas Savienības] preču zīmes vienotības princips būtu jāpiemēro, ja vien šajā regulā nav minēts citādi.

[..]

(16) Lēmumiem, kas attiecas uz [Eiropas Savienības] preču zīmju derīgumu un pārkāpumiem saistībā ar tām, būtu jābūt spēkā un jāaptver visa [Savienības] teritorija. Tas ir vienīgais veids, kā novērst pretrunīgus tiesu lēmumus [..] un nodrošināt to, lai netiktu skarta [Eiropas Savienības] preču zīmju vienotība. [..]"

4. Regulas Nr. 207/2009 1. panta 2. punktā ir noteikts:

"[Eiropas Savienības] preču zīme ir vienota. Tai ir vienāds spēks visā [Savienībā]; to nereģistrē, nenodod un neatdod, tā nevar būt tāda lēmuma priekšmets, kas atceļ īpašnieka tiesības vai paziņo tās par spēkā neesošām, un tās izmantošanu nevar aizliegt, ja tas neattiecas uz visu [Savienību]. Šo principu piemēro, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi."

5. Šīs Regulas Nr. 207/2009 9. panta 1. punktā [4] ir noteikts:

"[Eiropas Savienības] reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot komercdarbībā:

[..]

b) jebkuru apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības [Eiropas Savienības] preču zīmei un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas [Eiropas Savienības] preču zīme, identitātes vai līdzības dēļ pastāv varbūtība maldināt sabiedrību, kas ietver asociācijas iespēju starp apzīmējumu un preču zīmi.

[..]"

6. Saskaņā ar šīs regulas 102. panta 1. punktu:

"Ja [Eiropas Savienības] preču zīmju tiesa konstatē, ka atbildētājs ir pārkāpis vai draudējis pārkāpt [Eiropas Savienības] preču zīmi, ja vien nepastāv īpaši iemesli pretējai rīcībai, tā izdod rīkojumu, kas aizliedz atbildētājam turpināt darbības, kas pārkāpj vai varētu pārkāpt [Eiropas Savienības] preču zīmi. Tā arī veic pasākumus saskaņā ar savas valsts likumiem, kas nodrošina pakļaušanos šim aizliegumam."

4 — Redakcijā, kas ir piemērojama faktiem pamatlietā. Jānorāda, ka Regulas Nr. 207/2009 9. panta 2. punkta b) apakšpunktā, kas ir aizstāts ar Regulas Nr. 2015/2424 1. panta 11. punktu, ir ietverta būtībā analoga tiesību norma, izņemot to, ka tajā ir ietverts precizējums, atbilstoši kuram prasības par pārkāpumiem neskar agrākas tiesības, kas ir iegūtas pirms Eiropas Savienības preču zīmes iesniegšanas vai prioritātes datuma.

Pamatlietas fakti

7. Saskaņā ar Vācijas tiesībām dibināta sabiedrība *combit Software GmbH* ir Vācijas un Eiropas Savienības vārdisku preču zīmju, ar ko tiek aizsargāts apzīmējums "combit" precēm un pakalpojumiem informācijas tehnoloģiju jomā, īpašniece.

8. *Commit Business Solutions Ltd* ir saskaņā ar Izraēlas tiesībām dibināta sabiedrība, kas savā interneta vietnē (www.commitcrm.com) pieejamā tiešsaistes veikalā daudzās valstīs pārdod lietojumprogrammas ar vārdisku apzīmējumu "Commit". Pamatlietas pamatā esošo faktu rašanās laikā tirdzniecības piedāvājumus šajā vietnē varēja izlasīt vācu valodā un lietojumprogrammas pēc to iegādes tiešsaistē varēja tikt tieši piegādātas Vācijā.

9. *combit Software* pret *Commit Business* cēla prasību *Landgericht Düsseldorf* (Diseldorfas apgabaltiesa, Vācija) kā Eiropas Savienības preču zīmju tiesā, lūdzot aizliegt izmantot vārdisko apzīmējumu "Commit" lietojumprogrammām Eiropas Savienībā, pamatojoties uz sajaukšanas iespēju ar Eiropas Savienības preču zīmi "combit". Pakārtoti prasītāja atsaucās uz savu Vācijas preču zīmi un lūdza aizliegt pamatlietā aplūkoto vārdisko apzīmējumu Vācijā.

10. *Landgericht Düsseldorf* (Diseldorfas apgabaltiesa) pieņēma *combit Software* pakārtoti izvirzīto prasījumu un, konstatējusi, ka attiecīgo preču patērētāji Vācijā varēja sajaukt apzīmējumus "combit" un "Commit", tā, pamatojoties uz Vācijas preču zīmi, pasludināja *Commit Business Solutions* nelabvēlīgu spriedumu. Turpretī par galveno izvirzīto prasījumu, kas balstīts uz Eiropas Savienības preču zīmi, *Landgericht Düsseldorf* (Diseldorfas apgabaltiesa) noraidīja, pamatojoties uz tās neizmantošanu.

11. *combit Software* iesniedza apelācijas sūdzību *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes augstākā tiesa Diseldorfā) par tās prasījuma, kas balstīts uz Eiropas Savienības preču zīmi, noraidīšanu un lūdza noteikt aizliegumu visā Savienības teritorijā.

12. Iesniedzējtiesa, kas izskata lietu kā Eiropas Savienības preču zīmju tiesa otrajā instancē, konstatēja, ka, pretēji pirmajā instancē nospriestajam, prasītājas minētās Eiropas Savienības preču zīmes izmantošana ir pierādīta. Turklāt tā uzskatīja, ka attiecīgo apzīmējumu sajaukšanas iespējas esamība Vācijā ir *res judicata*, bet situācija anglofonajās valstīs ir atšķirīga. Pēc iesniedzējtiesas domām, patērētāji šajās valstīs esot spējīgi uztvert preču zīmi "combit" kā divu jēdzienu "com" un "bit" saīsinājumu, kas informācijas tehnoloģiju jomā mazliet atšķiras, kā arī uzreiz noteikt vārda "commit" nozīmi, tādējādi šo strīdīgo apzīmējumu fonētiskā līdzība esot neitralizēta ar to konceptuālo atšķirību.

13. Tādējādi iesniedzējtiesai ir radušās šaubas par Eiropas Savienības preču zīmes vienotības principa īstenošanu tādā situācijā kā pamatlietā, kurā sajaukšanas iespējas esamība nevar tikt konstatēta visās dalībvalstīs, īpaši anglofonajās valstīs. Tā, pirmkārt, norāda, ka, stingri piemērojot šo principu, Eiropas Savienības preču zīmes īpašniekam būtu jāatļauj aizliegt strīdīgā apzīmējuma izmantošanu arī dalībvalstīs, kurās nav nekādas sajaukšanas iespējas. Tā, otrkārt, norāda, ka, ja Eiropas Savienības preču zīmju tiesai būtu pienākums pārbaudīt sajaukšanas iespēju katrā dalībvalstī atsevišķi, šāda pārbaude palēninātu tiesvedību un radītu būtiskas izmaksas lietas dalībniekiem.

Prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

14. Šajos apstākļos *Oberlandesgericht Düsseldorf* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"Kā [Eiropas Savienības] vārdiskas preču zīmes sajaukšanas iespējas novērtējumu ietekmē tas, ka [Eiropas Savienības] preču zīmes fonētisko līdzību ar apzīmējumu, attiecībā uz kuru ir norādīts preču zīmes pārkāpums, raugoties no vidusmēra patērētāja viedokļa daļā dalībvalstu, taču ne citu dalībvalstu vidusmēra patērētāja skatījumā neitralizē atšķirīgā nozīme:

a) Vai sajaukšanas iespējas vērtējumā ir svarīgs fiktīva vidusmēra patērētāja viedoklis vienā dalībvalstu daļā vai otrā dalībvalstu daļā, vai tomēr visās dalībvalstīs?

b) Vai [Eiropas Savienības] preču zīmes pārkāpums ir jāapstiprina vai jānoliedz attiecībā uz visu Eiropas Savienības teritoriju, ja sajaukšanas iespēja pastāv tikai vienā tās daļā, vai tomēr nošķiršana ir jāveic pēc atsevišķām dalībvalstīm?"

15. 2015. gada 12. maija lēmums par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā tika saņemts 2015. gada 18. maijā. Lietas dalībnieki pamatlietā, Polijas valdība, kā arī Eiropas Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus. Šie lietas dalībnieki, izņemot Polijas valdību, piedalījās arī tiesas sēdē, kas notika 2016. gada 3. martā.

Analīze

16. Prejudiciālajos jautājumos, kurus piedāvāju analizēt visus kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai aizliegumam, kas saskaņā ar Regulas Nr. 207/2009 102. panta 1. punktu ir pasludināts saistībā ar prasību par Eiropas Savienības preču zīmes pārkāpumu, var tikt noteikts teritoriāls ierobežojums, pamatojoties uz to, ka sajaukšanas iespējas esamības konstatējums šīs regulas 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē nav attiecināms uz vienu vai vairākām dalībvalstīm ar valodu saistītu iemeslu dēļ.

17. Attiecīgajā gadījumā tā vēlas noskaidrot arī precīzus apstākļus, kādos šāds ierobežojums būtu jāparedz.

Eiropas Savienības preču zīmes vienotības princips

18. Tiesības saistībā ar Eiropas Savienības preču zīmēm ir balstītas uz šīs preču zīmes vienotības principu, kas noteikts Regulas Nr. 207/2009 [5] 1. panta 2. punktā.

5 — Dažādos kontekstos skat. spriedumus, 2008. gada 18. septembris, *Armacell*/ITSB (C-514/06 P, EU:C:2008:511, 54. un 57. punkts), 2011. gada 12. aprīlis, *DHL Express France* (C-235/09, EU:C:2011:238, 40.–45. punkts) un 2012. gada 19. decembris, *Leno Merken* (C-149/11, EU:C:2012:816, 41.–43. punkts).

19. Šis princips ir pamatots ar Savienības kā vienotas teritorijas, kas veido vienotu tirgu, jēdzienu [6]. Eiropas Savienības preču zīmes sistēmas mērķis ir piedāvāt iekšējā tirgū tādus pašus apstākļus, kādi pastāv valsts tirgū. Tādās vienotās tiesībās kā Eiropas Savienības preču zīmju tiesības tādējādi tiek garantēts, ka ir viens vienīgs īpašnieks visā teritorijā, kurā tās tiek piemērotas un kurā ir nodrošināta preces brīva aprite. Tāpēc, ja vien nav skaidri paredzēts citādi [7], Eiropas Savienības preču zīmei ir vienāda iedarbība visā Savienībā [8].

20. Saskaņā ar Regulas Nr. 207/2009 preambulas 3. un 16. apsvērumu aplūkotais princips izpaužas kā prasība nodrošināt vienveidīgu Eiropas Savienības preču zīmju aizsardzību visā Savienības teritorijā tādējādi, ka ir nepieciešams, lai lēmumi par Eiropas Savienības preču zīmju spēkā esamību un to pārkāpumiem radītu sekas un būtu piemērojami visā Savienības teritorijā.

21. Tomēr Regulas Nr. 207/2009 1. panta 2. punktā nav tiešas atsauces uz to sankciju sekām, kas noteiktas pēc Eiropas Savienības preču zīmes īpašnieka lūguma saskaņā ar minētās regulas 102. pantu.

22. Tādējādi problemātika pamatlietā attiecas uz vienotības principa plašāku sistēmisku piemērojamību un rada jautājumu – par ko notiek aktīvas debates doktrīnā [9] – par šī principa izraisītajām sekām situācijās, kas nav īpaši norādītas Regulas Nr. 207/2009 1. panta 2. punktā.

Par aizlieguma teritoriālo piemērojamību

23. No Eiropas Savienības preču zīmju vienotā rakstura var tikt secināts, ka aizliegums turpināt pārkāpumu vai pārkāpuma draudus, ko Eiropas Savienības preču zīmju tiesa ir pasludinājusi saskaņā ar Regulas Nr. 207/2009 102. panta 1. punktu, principā attiecas uz visu Savienības teritoriju.

24. Pirmkārt, Eiropas Savienības preču zīmju tiesas jurisdikcija, tiklīdz tajā ir celta prasība, pamatojoties uz Regulas Nr. 207/2009 97. panta 1.–4. punktu par starptautisko jurisdikciju, aptver visu Savienības teritoriju. Otrkārt, īpašnieka ekskluzīvās tiesības, kas viņam piešķirtas saskaņā ar šo regulu, principā aptver visu minēto teritoriju, kurā Eiropas Savienības preču zīmēm ir vienāda aizsardzība [10].

25. Tomēr šī principa vērā ņemšana ir jāsaskaņo ar prasību, atbilstoši kurai īpašnieks, atsaucoties uz savām ekskluzīvajām tiesībām, nevar aizliegt izmantot apzīmējumus, ar kuriem nevar tikt nodarīts kaitējums preču zīmes funkcijām.

26. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ar Regulu Nr. 207/2009 ekskluzīvās tiesības tiek piešķirtas, lai ļautu Eiropas Savienības preču zīmes īpašniekam aizsargāt savas īpašās intereses, proti, nodrošināt, lai šī preču zīme varētu pildīt tās īpašās funkcijas. Tādējādi šīs tiesības ir jāīsteno tikai gadījumos, kad trešo personu veikta apzīmējuma izmantošana kaitē vai var kaitēt preču zīmes funkcijām [11].

6 — Skat. pētījumu, ko pēc Komisijas pasūtījuma izstrādājis Intelektuālā īpašuma tiesību un konkurences tiesību institūts *Max-Planck* "Study on the overall functioning of the European trade mark system" (Eiropas Savienības preču zīmju sistēmas vispārējās darbības analīze), Minhene, 2011, 1.13.–1.17. punkts (http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/tm/20110308_allensbach-study_en.pdf).

7 — Skat. Regulas Nr. 207/2009 110. pantu (attiecībā uz aizliegumu izmantot Eiropas Savienības preču zīmi uz agrāka tiesību pārkāpuma pamata) un 111. pantu (par vietēji piemērojamām agrākām tiesībām).

8 — Skat. spriedumus, 1994. gada 22. jūnijs, *IHT Internationale Heiztechnik* un *Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 53.–55. punkts) un 2012. gada 19. decembris, *Leno Merken* (C-149/11, EU:C:2012:816, 42. punkts).

9 — Skat. Von Mühlendahl, A. "Community trade mark riddles: territoriality and unitary character", *European Intellectual Property Review (EIPR)*, 2008, 66. lpp.; Sosnitza, O. "Der Grundsatz der Einheitlichkeit im Verletzungsverfahren der Gemeinschaftsmarke", *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht*, 2011, 465. lpp.; Schnell, S. "The Community trade mark: unitary EU right – EU-wide injunction?", *EIPR*, 2011, 210. lpp.; Żelechowski, Ł. "Infringement of a Community trade mark: between EU-wide and non-EU-wide scope of prohibitive injunctions", *EIPR*, 2013, 287. lpp., un "Terytorialny zasięg sądowego zakazu naruszania prawa do wspólnotowego znaku towarowego", *Europejski Przegląd Sądowy*, 2012, Nr. 2, 19. lpp., un Nr. 4, 28. lpp.

10 — Spriedums, 2011. gada 12. aprīlis, *DHL Express France* (C-235/09, EU:C:2011:238, 38. un 39. punkts).

11 — Spriedumi, 2002. gada 12. novembris, *Arsenal Football Club* (C-206/01, EU:C:2002:651, 54. punkts), 2009. gada 18. jūnijs, *L'Oréal* u.c. (C-487/07, EU:C:2009:378, 60. punkts) un 2010. gada 23. marts, *Google France* un *Google* (no C-236/08 līdz C-238/08, EU:C:2010:159, 49. punkts).

27. Kā Tiesa ir konstatējusi spriedumā *DHL Express France*, ņemot vērā šos apsvērumus, zināmos gadījumos aizlieguma teritoriālā piemērojamība var būt ierobežota [12].

28. Tādējādi es uzskatu, ka uz šajā lietā uzdotajiem jautājumiem sniedzamā atbilde zināmā mērā var tikt izsecināta no minētā sprieduma.

29. Tiesa ir nospriedusi, ka, ja Eiropas Savienības preču zīmju tiesa konstatē, ka preču zīmes pārkāpumi vai pārkāpuma draudi skar tikai vienu dalībvalsti vai Savienības teritorijas daļu, tostarp tādēļ, ka atbildētājs iesniedz pierādījumu, ka attiecīgā apzīmējuma izmantošana nerada kaitējumu vai nevar radīt kaitējumu preču zīmes funkcijām, tostarp ar valodu saistītu iemeslu dēļ, šai tiesai ir jāierobežo tās noteiktā aizlieguma teritoriālā piemērojamība [13].

30. Attiecībā uz Regulas Nr. 207/2009 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajām ekskluzīvajām tiesībām, uz kurām attiecas šī lieta, potenciāli apstrīdētas preču zīmes būtiskā funkcija ir norādīt konkrētās preces vai pakalpojuma komerciālo izcelsmi. Taču, ja tiek izmantots līdzīgs apzīmējums, kaitējums šai būtiskajai funkcijai var tikt izslēgts sajaukšanas iespējas neesamības gadījumā.

31. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, ciktāl vienā Savienības teritorijas daļā sajaukšanas iespēja var tikt izslēgta, piemēram, tādu ar valodu saistītu iemeslu dēļ kā pamatlietā, tādējādi, ka apstrīdētās zīmes izmantošana šajā Savienības daļā nevar radīt kaitējumu preču zīmes funkcijām, šis apstāklis pamato saskaņā ar Regulas Nr. 207/2009 102. panta 1. punktu pasludinātā aizlieguma teritoriālās piemērojamības ierobežojumu.

Par ierobežojuma nosacījumiem

32. Veicot pārbaudi par aizlieguma teritoriālās piemērojamības ierobežojuma atbilstību, Eiropas Savienības preču zīmju tiesai, kas izskata lietu, ir jāņem vērā, ka šis ierobežojums ir izņēmums no Eiropas Savienības preču zīmju vienotības principa.

33. Šis apsvērums it īpaši pamato pierādīšanas pienākuma apvēršanu par labu tam, kurš lūdz noteikt aizliegumu.

34. Kā izriet no sprieduma *DHL Express France* [14], atbildētājam ir jāiesniedz pierādījums, ka attiecīgā apzīmējuma izmantošana vienā Savienības teritorijas daļā nerada kaitējumu vai nevar radīt kaitējumu preču zīmes funkcijām.

35. Šādi noteikumi par pierādīšanas pienākumu ietekmē analīzi, kas ir jāveic Savienības preču zīmju tiesai.

36. Pirmkārt, tā kā aizlieguma ierobežojums ir jālūdz atbildētājam un tas ir jāpamato attiecībā uz konkrētu Savienības teritorijas daļu, Eiropas Savienības preču zīmju tiesai, kas izskata lietu, nav jāpārbauda, vai sajaukšanas iespēja pastāv katrā dalībvalstī atsevišķi.

37. Šajā ziņā es nepiekrītu nostājai, kas, šķiet, izriet no dažu valsts tiesu judikatūras.

12 — Spriedums, 2011. gada 12. aprīlis (C-235/09, EU:C:2011:238, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

13 — Spriedums, 2011. gada 12. aprīlis, *DHL Express France* (C-235/09, EU:C:2011:238, 48. punkts). Tiesa ir atgādinājusi, ka aizliegums ir ierobežojams arī tad, ja prasītājs ir ierobežojis savas darbības teritoriālo piemērojamību.

14 — Spriedums, 2011. gada 12. aprīlis (C-235/09, EU:C:2011:238, 48. punkts).

38. Tādējādi savā spriedumā par preču zīmēm, kurās ir iekļauts priedēklis "Volks-", kas galvenokārt attiecās uz Regulas Nr. 207/2009 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu, *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa, Vācija) nav izslēgusi, ka, izskatot prasību, kas balstīta uz šīs tiesību normas b) apakšpunktu, Eiropas Savienības preču zīmju tiesai pēc savas ierosmes ir jāpārbauda, vai sajaukšanas iespējas konstatējums attiecas uz visu Savienības teritoriju [15].

39. Savā salīdzinoši nesen pasludinātajā spriedumā *High Court of Justice (England and Wales) Chancery Division* [Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Kancelejas nodaļa, Apvienotā Karaliste], šķiet, uzskatīja, ka, ja ir iesniegts lūgums noteikt aizliegumu visā Eiropas teritorijā, pamatojoties uz Regulas Nr. 207/2009 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu, prasītājam, kuram ir jāpilda pierādīšanas pienākums attiecībā uz pārkāpumu, ir jāpierāda, ka pastāv sajaukšanas iespēja katrā dalībvalstī atsevišķi, un šajā ziņā viņš nedrīkst balstīties tikai uz "pieņēmumiem" [16].

40. Šāda nostāja, manuprāt, nevar tikt savienota ar Tiesas sniegto risinājumu spriedumā *DHL Express France*, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 207/2009 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais aizliegums ir jāpiemēro visā Eiropas teritorijā, izņemot gadījumu, ja atbildētājs pret to iebilst un pierāda, ka konstatējums par sajaukšanas iespēju nav attiecināms uz dažām konkrētām dalībvalstīm [17].

41. Manuprāt, Eiropas Savienības preču zīmes īpašnieks, kas lūdz noteikt aizliegumu, izpilda savu pierādīšanas pienākumu, ja viņš pierāda pārkāpuma esamību vai pārkāpuma draudus. Turpretī procesuālais pienākums, kas saistīts ar iespējamo aizlieguma ierobežojumu, pilnībā ir uzlikts atbildētājam.

42. Šis procesuālais pienākums ietver argumentēšanas pienākumu (*onus proferendi*) un pierādīšanas pienākumu šaurā nozīmē (*onus probandi*) [18]. Tādējādi, izņemot gadījumus, kad atbildētājs norāda uz šo aspektu, izvirzot īpašus argumentus, tiesai, kas izskata lietu, pēc savas ierosmes nebūtu jāpārbauda, vai viņa analīze saistībā ar sajaukšanas iespēju ir attiecināma uz visu Savienības teritoriju.

43. Šādu pierādīšanas pienākuma sadali, kas ietver atbildētāja argumentēšanas pienākumu un pienākumu pierādīt nepieciešamību noteikt teritoriālo ierobežojumu, ir paredzējušas vairākas valsts tiesas [19]. Doktrīnā ir norādīts, ka šāda pierādīšanas pienākuma pāreju pilnībā pamato fakts, ka tas ir izņēmums no Eiropas Savienības preču zīmes vienotības principa. Tādējādi atbildētājam ir jāpierāda, ka konstatējums attiecībā uz īpašnieka tiesību aizskārumu nav piemērojams dažās konkrētās dalībvalstīs [20].

44. Otrkārt, Eiropas Savienības preču zīmju tiesai, kas izskata lietu, ir jāņem vērā, ka aizlieguma teritoriālais ierobežojums ir izņēmuma rakstura, arī tad, ja jānosaka, kāds pierādījumu apjoms ir jāsniedz prasītājam.

15 — Skat. nolēmumu, 2013. gada 11. aprīlis – I ZR 214/11, 67. punkts. Šajā nolēmumā *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) norādīja, ka, ciktāl prasītāja lūdza noteikt aizliegumu visā Savienības teritorijā, pamatojoties uz b) apakšpunktu, šāda prasība varētu tikt apmierināta tikai tad, ja Eiropas Savienības preču zīmei būtu atšķirtspēja visā Savienības teritorijā. Attiecībā uz saikni starp šo spriedumu un aplūkojamo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu skat. Lambrecht, A. "EuGH-Vorlage zur einheitlichen Wirkung der Gemeinschaftsmarke im Verletzungsverfahren", GRUR-Prax, 2015, 280. lpp.

16 — Skat. *High Court of Justice (England and Wales), (Chancery Division)* [Augstā tiesa (Anglija un Velsa), (Kancelejas nodaļa)] 2015. gada 11. februāra spriedumu *Enterprise Holding Inc* pret *Europcar Group UK Limited & Anor* [2015] *EWHC* 300 (Ch), it īpaši 10. un 27. punktu. Anglijas tiesa atzina, ka šī nostāja, ņemot vērā spriedumu, 2011. gada 12. aprīlis, *DHL Express France* (C-235/09, EU:C:2011:238), ir strīdīga.

17 — Spriedums, 2011. gada 12. aprīlis (C-235/09, EU:C:2011:238, 48. punkts). Turpretī Tiesai vēl nav bijis iespējas lemt par prasības, kas balstīta uz pazīstamu preču zīmi šīs regulas 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, teritoriālo piemērojamību. Attiecībā uz iespēju atsaukties uz šādu preču zīmi, lai iebilstu pret vēlāku valsts preču zīmes reģistrāciju, skat. spriedumu 2015. gada 3. septembris, *Iron & Smith* (C-125/14, EU:C:2015:539).

18 — Šāda procesuālā pienākuma konceptualizācija it īpaši ir veikta Polijas (*ciężar twierdzenia i dowodu*) un Vācijas tiesībās (*Darlegungs- und Beweislast*). Skat. Adrych-Brzezińska, I. "Ciężar dowodu w prawie i procesie cywilnym", *LEX Wolters Kluwer*, Varšava, 2015, 55. lpp.

19 — Skat. *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) 2012. gada 12. jūnija spriedumu lietā 17 Ob 27/11m [2.2. punkta b) apakšpunkts] un minēto Vācijas un Apvienotās Karalistes tiesu judikatūru, kas ir citēta Ashby, S. "Enforcement of A Community Trade Mark", no: *The ITMA & CIPA Community Trade Mark Handbook*, Sweet & Maxwell, 2015, 196. lpp.

20 — Skat. Schennen, D. no: *Eisenführ, G., Schennen, D.*, "Gemeinschaftsmarkenverordnung", 4. izd., Carl Heymanns Verlag, Ķelne, 2014, 1. pants, 33. punkts, un *Sosnitza, O.*, minēts iepriekš, 469. lpp.

45. Šajā ziņā, manuprāt, ir skaidri jānošķir divi gadījumi.

46. Pirmkārt, argumentēšanas pienākums un pierādīšanas pienākums šaurā nozīmē ir aspekti, ko reglamentē tikai vienveidīgās tiesības attiecībā uz Eiropas Savienības preču zīmēm, jo tie ir tieši saistīti ar materiālo tiesību piemērošanu. Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pierādīšanas pienākuma sadale Eiropas Savienības preču zīmes jomā nevar tikt noteikta dalībvalstu tiesībās, bet gan ietilpst Savienības tiesībās. Ja tas būtu ar valsts tiesībām saistīts jautājums, Eiropas Savienības preču zīmes vienveidīgas aizsardzības mērķis varētu tikt apdraudēts [21].

47. Otrkārt, prasīto pierādīšanas apjomu un pierādījuma veidus autonomi reglamentē dalībvalsts tiesības, kas ir jāievēro tiesai, kura izskata lietu. Runa ir par procesuālo tiesību aspektiem, ko saskaņā ar Regulas Nr. 207/2009 101. panta 3. punktu, izņemot aspektus, uz kuriem tieši attiecas šī regula, reglamentē valsts tiesības.

48. Piemērojot valsts tiesību normas par pierādīšanas apjomu un pierādījuma veidiem, tiesai, kas izskata lietu, ir jānodrošina, lai netiktu apdraudēts Eiropas Savienības preču zīmes vienveidīgas aizsardzības mērķis.

49. Norādīšu, ka pierādījumu sniegšana, lai pierādītu, ka sajaukšanas iespēja ir ģeogrāfiski ierobežota, var prasīt lielu piepūli, it īpaši tad, ja šī pierādīšana skar valsti, kas nav valsts, kurā tiek izskatīta lieta. Ņemot vērā iepriekšminēto, lai saņemtu aizlieguma teritoriālās piemērojamības ierobežojumu, atbildētājam ir jāatsaucas uz šo aspektu, izvirzot šajā ziņā īpašus argumentus. Turklāt, ar nosacījumu, ka valsts procesuālajās tiesībās tas ir paredzēts, Eiropas Savienības preču zīmju tiesa var prasīt atbildētājam sniegt konkrētus pierādījumus, kas ļauj izslēgt pārkāpuma draudus vienā vai vairākās valstīs.

50. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, aizlieguma teritoriālās piemērojamības ierobežojums ir jānosaka tad, ja atbildētājs izvirza īpašus argumentus, kas ļauj izslēgt sajaukšanas iespējas esamību vienā vai vairākās dalībvalstīs, un vajadzības gadījumā sniedz atbilstošus pierādījumus. Tātad Eiropas Savienības preču zīmju tiesai, kas izskata uz Regulas Nr. 207/2009 97. panta 1.–4. punktu balstītu prasību, pēc savas ierosmes nav jāpārbauda, vai sajaukšanas iespēja pastāv katrā dalībvalstī atsevišķi.

Par aizlieguma efektivitāti

51. Jāatgādina, ka Eiropas Savienības preču zīmju tiesai, nosakot aizliegumu, it īpaši ir jānodrošina, ka tās pieņemtais pasākums būs efektīvs, samērīgs un preventīvs un ka tas tiks piemērots tā, lai novērstu šķēršļu radīšanu likumīgai tirdzniecībai un nodrošinātu, ka to neizmanto ļaunprātīgi [22].

52. Šajā ziņā šai tiesai ir jārūpējas par to, lai aizliegums turpināt pārkāpumu vai pārkāpuma draudus – gadījumā, ja šim aizliegumam tiktu noteikts teritoriāls ierobežojums, – saglabātu savu efektivitāti konkrētajos tirgus apstākļos.

53. Norādīšu, ka Tiesa, sprieduma *DHL Express France* [23] 48. punktā paredzot aizlieguma teritoriālā ierobežojuma iespēju, ir atsaukusies uz apstākļiem pamatlietā. No tā var tikt secināts, ka atsevišķos gadījumos, kuriem ir raksturīgi citi apstākļi, rīkojums par teritoriālās piemērojamības ierobežojumu būs pretrunā Eiropas Savienības preču zīmes vienveidīgas aizsardzības mērķim.

21 — Šajā ziņā skat. spriedumus, 2005. gada 18. oktobris, *Class International* (C-405/03, EU:C:2005:616, 73. punkts) un 2012. gada 22. marts, *Génesis* (C-190/10, EU:C:2012:157, 59. punkts).

22 — Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (OV L 157, 45. lpp.) 3. pantu.

23 — Spriedums, 2011. gada 12. aprīlis (C-235/09, EU:C:2011:238).

54. Tas, manuprāt, varētu notikt tad, ja, ņemot vērā apstākļus tirgū, kurā rodas aizskārums – kā pamatlietā aplūkotajā tirgū, kurā lietojumprogrammas tiek pārdotas tiešsaistē –, ir jābalstās uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru aizskārums attiecas uz visu Savienības teritoriju.

55. Tādējādi, nosakot aizliegumu, Eiropas Savienības preču zīmju tiesai, kas izskata lietu, vienlaikus ir jāņem vērā attiecīgo preču tirdzniecības noteikumi, lai izlemtu, vai aizlieguma teritoriālās piemērojamības ierobežojums var mazināt tā efektivitāti.

Secinājumi

56. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Diseldorfas Augstākā tiesa, Vācija) uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Tas, ka sajaukšanas iespēja var tikt izslēgta vienā vai vairākās dalībvalstīs ar valodu saistītu iemeslu dēļ, var pamatot aizlieguma teritoriālās piemērojamības ierobežojumu, ko ir pasludinājusi Eiropas Savienības preču zīmju tiesa saskaņā ar 2009. gada 26. februāra Regulas (EK) Nr. 207/2009 par Eiropas Savienības preču zīmi 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 102. panta 1. punktu.

Šāds ierobežojums ir jānosaka tad, ja atbildētājs izvirza īpašus argumentus, kas ļauj izslēgt sajaukšanas iespējas esamību vienā vai vairākās dalībvalstīs, un vajadzības gadījumā sniedz atbilstošus pierādījumus. Eiropas Savienības preču zīmju tiesai, kas izskata uz Regulas Nr. 207/2009 97. panta 1.–4. punkta pamata celtu prasību, pēc savas ierosmes nav jāpārbauda, vai sajaukšanas iespēja pastāv katrā dalībvalstī atsevišķi. Turklāt šai tiesai nav jānosaka aizlieguma teritoriālās piemērojamības ierobežojums, ja šāda ierobežojuma dēļ aizliegums varētu kļūt neefektīvs.